

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології
на тему:

ІДІОМИ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Кор.20-21
факультету східної та слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.06 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська

Рябоконт Катерини Олександрівни

Науковий керівник:

Орос Руслана Олегівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОМАТИЧНИХ ВИРАЗІВ	6
1.1 Ідіоматичні вирази як лінгвістичні явища	6
1.2 Класифікація ідіоматичних одиниць	8
1.3 Лексико-граматичні особливості ідіом	10
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІДІОМ У КОРЕЙСЬКІЙ, АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	13
2.1 Ідіоми в корейській мові та їх походження	13
2.2 Особливості перекладу корейських ідіом	17
2.3 Аналоги корейських ідіом в українській та англійській мовах	20
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	27
РОЗДІЛ 3. ЧАСТОТНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІДІОМ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ	28
3.1 Використання корейцями ідіоматичних виразів у повсякденному житті	28
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	30
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	31
АНОТАЦІЯ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35

ВСТУП

Мова – це основа, скарб, переданий сотнями попередніх поколінь, це ніби субстанція, що формує та творить свідомість нації. Змалечку у свідомість надходять звичаї, особливості та міркування, виражені словами, які ми вчимося розрізняти за допомогою різного емоційного забарвлення чи асоціацій, які стають своєрідними символами певних ідей, що супроводжують нас протягом всього життєвого шляху. Існує думка, що значно зручніше розмовляти лиш однією мовою, та не витратити часу на вивчення іноземних. Проте такі судження є вкрай хибними, тому що це як жива істота, творіння предків, без якого нація вимирає та асимілює з іншими народами. Існування нації без мови, так само як і мови без нації є неможливим. Втрачаючи її, народ перестає мати унікальність, втрачає та забуває культуру, знання, досвід та особливості побуту в цілому. Вираз думок, емоцій та вражень не може бути однаковим у всьому світі, бо у кожному краю мешкають різні люди, які несуть свою неповторну історію. Щоб збагатити та надати більше колориту мові люди часто використовують фразеологізми та ідіоми. Фразеологізми – це стійке та неподільне словосполучення або вираз, які служать для вираження емоційних чи фізичних станів людей. Лінгвісти уникали вивчення ідіоматичних виразів через невизначеність у таких поняттях як фразеологія та ідіоматика, проте більшість мовознавців зійшлися на тому, що ідіоматика та фразеологія не суперечать одне одному, оскільки не всі фразеологізми є ідіомами, тому що фразеологічні одиниці можуть мати ідіоматичний чи не ідіоматичний характер (Кочерган, 2001, с. 242-246). Таким чином у сучасному мовознавстві одним із найбільш дискусійних питань залишається співвідношення фразеології та ідіоматики. Саме тому ідіоматика почалася розглядатися як окремий семантичний клас фразеології (Кочерган, 2010, с. 294). Ідіоматичні вирази мають не зовсім буквальне значення, та використовуються в різних ситуаціях, і які можуть дати наочне уявлення про культуру, національні традиції та світогляд певного народу. Вивчення ідіом значно допоможе збільшити культурну компетентність, адже, часом, через незнання ідіоматичних виразів при міжкультурній комунікації чи сприйнятті мовлення на слух, виникають різні

курйозні ситуації. Ідіоматичні вирази можуть використовуватися для емоційного чи гумористичного підсилення висловлювання, бо допомагають висловити глибше значення, а також для створення метафоричного зображення, що є ефективним засобом спілкування. Проте розбіжності між семантикою самих ідіом та її елементів завжди привертала увагу лінгвістів. Тому деякі мовознавці стверджували, що ідіомою є сукупність слів, які коли разом взяті означають зовсім інше, аніж коли слова відокремлені один від одного.

На жаль, у сучасному мовознавстві досі бракує досліджень, пов'язаних з ідіомами, що створює труднощі у вивченні українцями корейської мови та культурних особливостей. Проте, проблемами, методами та підходами до вивчення фразеології займалися такі мовознавці та науковці, як І. В. Корунець, Р. П. Зорівчак, О. О. Селіванова, Л. А. Булаховський, Л. С. Паламарчук, О. О. Потебня, Г. М. Удовчиенко, І. А. Бодуен, М. М. Сидоренко, Кім Джон Тек, Ім Кьон Сун, Хван Хі Йон, І Гі Мун, Кан Ві Гю, І Сан Ок, І Чон Чхоль.

Актуальність роботи зумовлюється необхідністю більш поглибленого вивчення та дослідження ідіоматичних виразів. Дослідження обумовлене недостатньою кількістю праць на тему ідіом у корейській мові та проблем їх перекладу на українську мову. У корейській мові ідіоматичні вирази тісно пов'язані з повсякденним життям людей, та часто допомагають більш точно передати співрозмовнику емоції чи судження. Вивчаючи їх походження та особливості тощо, ми можемо краще зрозуміти культуру та побут корейців. Дослідження ідіом допоможе визначити їх значення, причини виникнення, що дозволить інтерпретувати та розуміти використання у корейській мові, а також точніше перекладати їх та знаходити аналоги в українській чи англійській мовах. Через стрімке поширення корейської культури, ідіоматичні вирази все частіше привертають увагу іноземців, проте через проблеми перекладу їх використання часом є недоречним, тому необхідність аналізу є досить актуальною.

Мета дослідження полягає у висвітленні особливостей корейських ідіоматичних виразів, пошуку їх аналогів українською та англійською мовами.

Відповідно до мети ставимо такі завдання як:

- 1) Визначення поняття ідіом та їх класифікації;
- 2) Аналіз корейських ідіом та їх переклад на українську і англійську мови;
- 3) Визначення частотності використання ідіоматичних виразів у повсякденному житті корейців.

Об'єктом дослідження є корейські, англійські та українські ідіоми.

Предметом дослідження є особливості перекладу корейських ідіом на українську та англійську мови.

Матеріалом дослідження слугували корейські та англійські ідіоматичні словники, українські фразеологічні словники,

Методи дослідження. Основними способами аналізу матеріалу були описовий метод, використаний для опису результатів дослідження, порівняльний, використаний для аналізу ідіоматичних виразів. Також було використано метод класифікації та суцільної вибірки, контекстуальний і компонентний аналізи.

Наукова новизна полягає у тому, що ідіоматичні вирази до цього часу є недостатньо вивчені та матеріалу на дану тему бракує. В роботі удосконалено переклад корейських ідіом та досліджено їх аналоги в українській та англійській мовах.

Практичне значення роботи полягає у тому, що результати роботи дають можливість подальшого їх використання у перекладацькій практиці чи проведення семінарів, лекцій, практичних занять або ж самостійного вивчення корейської мови. Також результати можуть бути використанні для укладання чи доповнення наукових посібників з ідіоматики, написанні навчальних підручників та посібників.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОМАТИЧНИХ ВИРАЗІВ

1.1 Ідіоматичні вирази як лінгвістичні явища

Люди почали використовувати ідіоми тому, що в першу чергу, їх використання значно заощаджує час та зусилля для вираження складних думок чи ідей та робить мовлення більш зрозумілим та легким для сприйняття співрозмовником. До того ж, ідіоми допомагають відобразити культурні та історичні аспекти мови, точніше виражати свої погляди та розвивати мислення і творчість, адже ідіоматичні вирази не мають прямого значення, через що їх і складніше зрозуміти. Тому найбільшим надбанням усіх мов світу вважаються саме ідіоми та фразеологізми – поняття, які тісно переплітаються, але не перетинаються. Головною відмінністю між ідіомами та фразеологізмами є те, що ідіоми – це вирази, на підсвідомому рівні зрозумілі лише для носіїв мови, тому що дослівно ідіоми перекласти неможливо (Бодик, 2011, с. 53). Таким чином, до фразеологічних зрощень, тобто ідіом, можна лише відшукати ідіому-відповідник, або ж перекласти словосполученням чи словом.

Мовознавці схильні дотримуватися широкого чи вузького погляду на ідіоматику, як лінгвістичне явище, проте останній підхід вважається недоцільним, оскільки у такому випадку ідіомами вважаються лише стійкі словосполучення, тлумачення яких ніяк не виводиться зі значень її складників. Прихильники широкого підходу, беруть до уваги усі типи стійких мовних утворювань, тобто стійких сполучень слів (Кочерган, 2010, с. 290). Але все одно, ідіоматика розглядається як окремий клас фразеологізмів. До ідіоматики входять словосполучення, слова або ж цілі речення, що виходить за межі понять фразеології. У сучасній лінгвістиці ідіоматичний характер не обмежується лише фразеологізмами. Це також стосується морфології та синтаксису. Наприклад, ідіоми проявляються у словах, які мають просту або складну структуру, з

компонентами, які не беруть участь у її значенні. Ці слова є умовно мотивованими. Фактори, що відповідальні за такі зміни, включають втрату слів-мотиваторів, втрату початкового образу, неправильне калькування та ефективність вибору випадкових слів-мотиваторів (Кочерган, 2010, с. 292). Це надає слову наголосу та посилює його загальний вплив на мовлення. Тим часом у синтаксисі увага зосереджена на фразеологічних неподілених реченнях для дослідження ідіоматики.

Ідіоми служать містком між поняттями, зв'язуючи їх за допомогою метафоричних або метонімічних асоціацій. Цей процес часто передбачає об'єднання кількох фрагментів у єдине складне явище, виділяючи при цьому особливості певної мови. Зрештою, регулярність вживання ідіоматичних виразів у спілкуванні залежить від їх провідної ролі.

Варто зазначити, що серед властивих ідіоматиці функцій є експресивна, етнокультурна, гумористична, моделююча, кумулятивна. Наприклад, експресивна полягає у розумінні мови, як засіб впливу на людину. Визначити стан чи статус мовця допомагає ідентифікаційна функція ідіом. За допомогою гумористичної функції ідіоми часто вживаються для висміювання чи просто жартівливого ставлення до об'єкта або дії. Кумулятивна функція полягає у накопиченні досвіду та знань усього людства.

На сьогоднішній день досліджень на дану теми майже не знайти, оскільки мовознавці, частіше за все беруть до уваги китайську чи японську. Проте, через корейську мову можна чітко зрозуміти усі відтінки її історії, де ідіоми відображають глибоку мудрість народу, особливість мислення, цінності, висловлюють особливе шанобливе ставлення до батьків та розкривають аспекти життя корейців. Тому можна сказати, що ідіоматичні вирази є синтезом духовних цінностей корейців як нації, що розкривають побут та особливості корейського народу, що допомагає у пізнанні країни.

1.2 Класифікація ідіоматичних одиниць

Ідіома розвивається, коли її значення більше не потребує аналізу людьми, які вільно володіють мовою, оскільки вони інстинктивно розуміють її як цілу фразу, оскільки є членами мовної спільноти. Люди, які вивчають певну мову можуть самостійно пізнати значення ідіоми маючи достатні контекстуальні та культурні знання, володіючи достатніми знаннями про історію, щоб визначити значення самостійно, або ж інтерпретуючи ідіому на рідну мову. Зазвичай ідіоми включають образні форми чи порівняння, які допомагають аналізувати значення, тому навіть носій мови може в загальному зрозуміти значення ідіоми.

В українській мові, як правило, поняття «ідіома» зустрічається не часто, та узагальнюється у фразеології. Фразеологічні одиниці були поділені на номінативні та номінативно-експресивні фразеологізми (Бодик, 2011, с. 53). Де номінативні охоплюють стійкі словосполучення та дієслівні сполучення, тоді як друга група охоплює семантично модифіковані фразеологізми.

У корейській, так само як і в англійській мові існують важливі властивості, які характеризують ідіоматичні вирази. До них відносяться лексична фіксованість та ускладненість (Lee Ju-Eun, 2017, с. 60). Фіксовані ідіоми не ускладнені морфологічно та синтаксично, в той час, як ускладнені ідіоми включають метафори, гіперболи або метонімії. Ідіоматичні вирази також можна групувати за ступенем полісемії, що є особливо поширеним у корейській та англійській мовах. Це слова, частіше саме дієслова, які мають кілька, певною мірою пов'язаних, значень. Прикладом слугує слово *보다* – *дивитись*, проте *맛보다*, що перекладається як «куштувати» чи *시험을 보다* – *складати іспит*, хоч і містять дієслово *보다*, та мають зовсім різне значення. В англійській мові можна взяти до прикладу слово *run* – *бігти*, проте у словосполученнях *run with a smart idea* чи *run a computer program* має інше значення, не пов'язане з бігом.

Перш за все ідіоми розрізняють за розміром короткі та поширені, тобто на двослівні, які є найбільш поширеними у корейській мові, однослівні чи трислівні,

які рідше зустрічаються, та власне речення, що мають більше ніж три слова. Наприклад однослівні ідіоми *동고동락* – *розділяти радість та горе, а сорусат*, що перекладається як «копія, наслідувач». Для прикладу поширених двослівних ідіом можна привести *생각이 짧다*, що означає «робити щось не довго думаючи».

Ідіоми можна розрізняти за прозорістю та непрозорістю, що залежить від складності їх дослівного перекладу. Які в свою чергу можуть класифікуватися за походженням, за частинами мови, та емоційним забарвленням. Граматичні ідіоми мають фіксовану граматичну структуру, де значення ідіоми не впливає з окремих її компонентів. У класифікації за походженням, ідіоми зазвичай пов'язані з певними подіями, фігурами чи датами в історії, що служить своєрідною підказкою для їх тлумачення. До того ж можна розділити такого виду ідіоми на різновиди, такі як традиційні, сучасні, ті що стосуються міфів, власних назв чи релігії. Приладом слугують наступні ідіоми: *고래 싸움에 새우 등 터진다*, коли описується страждання невинних у боротьбі сильніших сторін, *개천에서 용 나다*, схоже до фразеологізму «як ворона у павиному пір'ї», *two's a company, three's a crowd*, коли говорять про «третю зайву» людину чи *Queen Anne is dead* - *новина є застарілою*.

У корейській мові також існують ідіоми ономапопейчного характеру, які описують певні відчуття чи ситуацію в цілому, і класифікація виразів за походженням, та частіше за все йдеться про власне корейське чи китайське походження ідіом. Крім того, ідіоми можна розглядати за тематичною класифікацією: емоції, сім'я, взаємовідносини між людьми, тіло, робота, час, характер, гроші, успіх, культура.

Варто зазначити, що ідіома може належати до кількох ознак класифікації одночасно. Якщо говорити про кількість, то найчисельніші групи ідіом, об'єднані за тематикою – це емоції, гроші, характер, робота, успіх.

1.3 Лексико-граматичні особливості ідіом

У сукупності корейські ідіоми можуть бути багатим джерелом інформації про унікальні граматичні конструкції та лінгвістичні особливості мови. У них використовуються різні граматичні структури, включаючи основи дієслів, форми іменників, форми прикметників і сполучники.

Загальною граматичною моделлю в корейських ідіомах є повторення дієслів чи початок виразу з дієслова. Для прикладу можна взяти ідіому *울며 겨사 먹기* (дослівно: плакати під час поїдання гірчиці) означає «бути змушеним щось робити», та містить два дієслова *울다* – плакати та *먹다* – їсти, розділенні іменником *겨사* – гірчиця. Може також використовуватися поєднання іменників, прийменниковий вираз, дієслово у поєднанні з додатком чи порівняльний вираз з іменником та прикметником (Chung & Kim, 2007).

Деякі ідіоми також використовують граматичні структури, які є поширеними в повсякденному мовленні. Наприклад, ідіома *남의 떡이 커 보인다* (буквально: рисові коржі інших людей виглядають більшими, тобто ситуації інших людей завжди виглядають краще) використовує граматичну структуру «- *이/가 보인다*» для опису чи порівняння двох речей. У мовленні корейці часто замінюють граматичні конструкції певних ідіом. Прикладом закінчення «- *지/ 마세요*» додається до прикметника та означає ввічливе прохання не робити чогось, тому до ідіоми *발이 묶인 듯 하다*, що може перекладатися як «застрягнути та не мати змоги рухатися далі», часто додається «- *지/ 마세요*» до *묶이다* та буквально означає «не зв'язуйте собі ноги».

Вони часто включають фразові дієслова, де дієслово та прийменник або прислівник утворюють єдину семантичну одиницю. Ці фразові дієслова мають фіксовані значення, які не можна легко передбачити зі значень окремих слів.

До того ж у корейських ідіоматичних виразах існують певні лексичні особливості, які відрізняють їх від інших мов. Такими особливостями є використання *한자* (Ханча - запозичені китайські ієрогліфи), які частіше за все визначають значення ідіоми, та допомагають у виборі певного значення слова. Відомо, що більшість корейських слів мають декілька значень та варіантів перекладу, тому зазвичай символи ханча пишуться поряд з ідіомою, щоб зазначити нюанси перекладу виразу. Прикладом є ідіома *영문도 모르다*, що буквально перекладається як «не знати навіть англійських букв», де «英文» використовується для уточнення значення *영문* – *англійська мова*. Проте без уточнення значення за допомогою Ханча, *영문* може бути перекладене як «причина». Деякі однослівні ідіоми є поєднанням двох слів, як от *모범생* часто використовується у корейських школах коли мова йде про зразкових учнів. Складається вона із двох слів: *모범* – *зразкова поведінка* та *학생* – *учень*. Використання образної мови теж є характерним для корейських ідіом, що додає креативності у певний вираз. На приклад в ідіомі *손이빨로 사과도 꿀꺽한다* використовується сполучення *손이빨로*, що перекладається як «зубами-стрілами», та ідіома перекладається як «мати гострий апетит» (буквально: ковтати яблуко пострілами стріл). Ще однією особливістю є рима та алітерація, які застосовуються для кращого звучання чи запам'ятовування фрази. Приміром в ідіомі *석 달 입에 가리개* – «зберігати таємницю протягом довгого часу», використовується повторення [7].

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У першому розділі ми розглянули поняття ідіом, класифікації та особливості ідіоматичних виразів. У сучасному мовознавстві як у вітчизняній, так і в іноземній мові немає ні чіткого визначення ідіом, ні чіткої межі ідіом. Хоча більшість лінгвістів погоджуються з тим, що ідіома — це фраза, значення якої не можна вивести зі значень її складових частин, питання про універсальне визначення та систематику ідіом залишається відкритим у фразеології. Всупереч проблематиці поняття, ідіоматичні вирази формують ядро будь-якого фразеологічного фонду мови. Головне призначення ідіом – це надання мовленню виразності, неповторності та влучності.

Значення ідіом не можуть бути буквральними, що значно ускладнює вивчення корейської мови, проте знання корейських ідіом значно покращує розуміння особливостей та володіння мовою. Їх вивчення є ефективним способом поповнення словникового запасу, інструментом для глибшого пізнання культури, звичаїв та менталітету корейців, за допомогою класифікації ідіом люди, що вивчають дану мову, можуть швидше орієнтуватися у походженні, значенні чи тематиці ідіом, таким чином навчитися швидко розуміти їх значення. Та завдяки лексико-граматичним особливостям корейські ідіоматичні вирази є унікальними, легко запам'ятовуються, проте, часом, складно інтерпретуються.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІДИОМ У КОРЕЙСЬКІЙ, АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

2.1 Ідіоми в корейській мові та їх походження

З початком двадцятого століття ідіоми почали привертати все більшу увагу корейських мовознавців. Тому вже у 1961 році І Хун Джон дав визначення фразеологізмам у своїй книзі «Фразеологізми та пов'язані з ними давні билиці», а у 1966 році Кім Мун Чхан терміном «*속어*» позначив ідіоми як нероздільне сполучення кількох слів. Згодом у 1971 році Кім Джон Тек написав книгу «Вивчення ідіом», там і позначив ідіоми термінами «*이디엄*» чи «*관용어*», що дало початок новому етапу фразеології (Жила, 2011, с. 220-221).

Корейська мова має багату культурну спадщину, тому ідіоми є важливою частиною мови та часто використовуються корейцями у повсякденному житті, ЗМІ та освіті. Корейські ідіоми мають досить яскраве забарвлення, наділяючи буденні розмови кольорами. Оскільки корейська мова постійно розвивається, поглинає ще більше запозичень з інших мов, точну кількість корейських ідіом визначити неможливо, але кількість їх точно більша за тисячу.

Ідіоматика у корейській мові розвивалася протягом століть, проте найбільший вплив на її розвиток мали саме китайські ієрогліфи, які використовувалися для письма корейцями до п'ятнадцятого століття. Хоч китайські ієрогліфи не активно вживаються у повсякденному житті, але все ж вони залишилися в ужитку в медицині, мистецтві, літературі чи навіть бізнесі. На цей час у Південній Кореї часто можна зустріти заголовки журналів, вивіски чи рекламні щити як корейською, так й англійською, китайською чи навіть японською, тому ці мови мають значний вплив на мову та життя корейців у цілому. Тож слова іншомовного походження такі як:

마음 – серце, душа, *바나나* – банан, *사쿠라* – сакура, *가스* – газ, *아카데미아* – академія чи *샴페인* – шампанське стали частиною корейської мови.

Джерела корейських ідіом можуть брати початок з різноманітних джерел, таких як: народні оповідання, легенди чи казки, культурні переконання, стародавня література, історичні події, традиції. Більшість ідіом виникли досить давно, в плину історії корейського народу, але також з виходом Республіки Корея на міжнародну арену, з тіснішою міжкультурною комунікацією, ідіоми також почали адаптуватися під сучасні реалії.

Перш за все варто звернути на минуле народу, явища, події чи предмети якого, можемо знайти тільки в ідіомах, які протягом століть несли з собою реалії минулого. Через велику кількість іншомовних запозичень можна сказати, що слова китайського походження складають більше половини слів у цілому. Ці запозичення мають корінь із тісного зв'язку з Китаєм, його культурою. Тому яскравим прикладом може служити ідіома *바가지(를) 쓰다*. Дана ідіома має буквально значення «носити на голові ківш із гарбуза», але означає втрату грошей чи грабіж. Раніше лагенарію, тобто пляшковий чи індійський гарбуз, який формою нагадує довгу грушу, розрізали навпіл, вирізали середину та висушували й таким чином робили ковші, які називали «*바가지*». Тож вони служили у домогосподарстві для набирання рідин чи сипучих речовин. Після реформи Габо 1984 року, військові із різних країн сприяли активному поширюванню азартних ігор у Кореї. Таким чином у китайській грі, ведучий на столі змішує десять чисел, накриває їх мисками чи ковшами із гарбуза та називає будь-яке число. Після цього гравці роблять ставки і ведучий перевертає ковші, коли ведучий вибирає правильний ківш, гравець, який ставив гроші на цей ківш їх і забирає, та забирає гроші усіх гравців, тож деякі залишаються у програші із втраченими грошима (*바가지(경제 용어)*, 2023). Тому, гравця, який не обирав правильний ківш, називали «той, хто одягнув гарбузовий ківш». Наприклад можна

почути *바가지*를 썼다고 생각하면 경찰에 신고하세요 – Якщо Ви думаєте, що Вас пограбували – зверніться у поліцію.

Як ми вже зазначали, ідіоми можуть базуватися на історичних подіях та літературі. Наступна ідіома *우물 안 개구리* бере початок із міфу про *황하의 신 하백* (бог води Хабек) (하백, 2022), який був написаний у *삼국사기* (записи періоду Трьох держав) (삼국사기, 2023). Хабек був річковим богом, який прийшов урятувати людей від повені, але був розчарований у них. Люди того часу вважали себе інтелектуалами, проте мали обмежений світогляд, тому Хабек вирішив дати таким людям урок. Перетворившись у жабу він оселився у колодязі, де спостерігав за світом зі своєї обмеженої точки зору. Вийшовши звідти, Хабек зрозумів, що його судження та зарозумілість були безпідставними, оскільки справжня мудрість набувається з досвідом (우물 안 개구리, 2023). Тому вислів *우물 안 개구리*, тобто «жаба у колодязі» використовується для опису людини з обмеженим світоглядом, та застосовується, щоб підкреслити грубість зарозумілих людей або ж про людей із впливом тільки у незначній сфері. Сьогодні часто можна почути *우물 안 개구리가 되지 마*, що може перекладатися як «не будь таким зарозумілим».

Ідіома *미역국(을) 먹다* теж може служити яскравим прикладом ідіоми, яка взяла початок з подій, які вже залишилися у минулому. Ця ідіома буквально перекладається як «їсти суп з морськими водоростями», проте має значення «провалити щось, зазнати невдачі». Суп зі слизькими водоростями часто їли жінки після пологів, оскільки капуста вважалася надзвичайно корисною. У 1907 році японська влада розформувала армію Чосону (Hawley, 2014, с. 489), тож народ встановив зв'язок між словами «розпуск армії» та «пологи», тобто *해산*, які є омонімами. З того часу, щоб прожити рік без невдач, у свій день народження корейці зазвичай їдять суп з водоростями.

До того ж, ідіоми можуть походити з легенд та явищ повсякденного життя. *꿩 대신 닭* буквально означає «курка замість фазана», її легко можна перекласти як «заміна, щось дешевше та неякісніше». Згідно з історією, колись чоловіку запропонували фазана на обід, проте він відмовився та попросив курку, через те що її легше та швидше приготувати (*꿩 대신 닭*, 2023). Так само *삼천포로 빠지다* означає «змінити тему чи відволіктися», але буквально її значення: вийти у Самчонпо (*삼천포*). Ідіома базується на історії, згідно з якою, чоловік зійшов із правильної стежини та пішов у неправильному напрямку – у місто Самчонпо (*삼천포시*, 2023).

Серед сучасних ідіом є багато тих, які описують повсякденне життя чи походять з англійської мови. Прикладом *발 디딜 틈이 없다* – *багатолюдний, переповнений* (буквально: немає куди й ноги поставити). У місцях, таких як метро, концерт чи автобус, часто занадто багато людей, через що багатьом немає й місця, щоб стояти. Українською цю ідіому можна замінити як «набитий по зав'язку». Також прикладом сучасного життя може бути *벼락치기*, що інтерпретується як «заучування перед екзаменом», де *벼락* – *блискавка*. Ця однослівна ідіома описує тип учнів, які вчать увесь річний матеріал за одну ніч. Тож таким словом можна назвати самовпевнених учнів, які швидко зачують велику кількість матеріалу за короткий термін. У нинішніх ідіомах можна часто зустріти запозичення з англійської мови. Приміром *닭살 커플* та *뜨거운 감자*. Першим виразом можна описати пару закоханих, які публічно показують свої відносини. Та складається вона із двох слів *닭살* – *гусяча шкіра* та *커플* – *неодружена пара*, тобто «пара, яка викликає у інших гусячу шкіру». Наступна ідіома *뜨거운 감자* походить від

англійської ідіоми *a hot potato*, та мають вони однакове значення «спірне питання», а буквально ці дві ідіоми означають «гаряча картопля».

Отже, деякі корейські ідіоми пов'язані з відомими легендами, в той час, як інші мають походження з реалій минулого чи сьогодення, та усі відображають дух корейської культури.

2.2 Особливості перекладу корейських ідіом

Переклад є стародавнім видом людської діяльності, що з'явився з формуванням спільнот людей, які говорили різними мовами та потребували розуміння та пояснень. Починаючи з епохи писемності, перекладачі допомагали у зв'язку між представниками різних національностей, в той час, як знавці іноземних мов могли займатися перекладом різні офіційних чи релігійних текстів. Основна функція перекладу полягала у забезпеченні спілкування між людьми, тоді як письмові переклади дозволили широко відкрити доступ до культурних цінностей та досягнень інших народів, сприяли збагаченню літератури та культури. Оскільки корейська мова не належить до індоєвропейської мовної сім'ї, трансформації під час перекладу на українську чи англійську мову можуть бути набагато складнішими, через велику різницю між їхніми граматичними та лексичними особливостями. Зокрема, виникають труднощі при лексичних трансформаціях через специфічні лексичні особливості корейської мови.

Як ми вже згадували раніше, у корейській мові зустрічається чимало іншомовних слів, які стали запозиченням із китайської, японської, англійської, та інших мов. Тож іншомовні запозичення свідчать про відкритість до інших культур та досвіду, який несуть інші народи. Однак, це створює проблеми у перекладі, оскільки є безліч слів, яким еквівалента в українській чи будь-якій іншій мові немає. До того ж, у корейській мові складна система афіксів та поєднання граматик, що рідко зустрічається в інших мовах. Прикладом може слугувати слово *한* – *горе та безвихідь*, пов'язану з переживання складної життєвої ситуації. *정*

використовується для опису взаємовідносин, які засновані на довірі та повазі, та є важливішими за родинні зв'язки. Ці слова неможливо перекласти через особливості корейського емоційного, духовного та культурного сприйняття. Ще одним прикладом може слугувати *눈치* – *здатність вловлювати невимовлені сигнали і реагувати на них*, та яке ми могли б перекладати як «інтуїція, відчуття», проте такий переклад повною мірою не зможе передати значення даного слова. Саме такі слова потребують особливої уваги під час перекладу, бо вони несуть значення, важливе для повного розуміння мови. Ідіоми *연분홍 천지* та *눈치 보다* це саме ті, що мають у своєму складі слова, які не мають точного тлумачення українською. У першій є слова *연분홍* – *світло-рожеве поле квітів* та *천지* – *рай, гармонія, небеса*, тому разом ці слова разом можуть буквально перекладатися як «рожеве поле квітів під ясным небом», але цей пейзаж описує гармонію, спокій та природний баланс, тож ця ідіома описує стан радості та спокою. Наступний ідіоматичний вираз *눈치 보다* має вищезазначене слово *눈치* та *보다* – *дивитися*, але дослівний переклад «дивитися атмосферу» є недоцільним, тож найбільш схожим за значенням є «оцінити ситуацію».

Різноманітність діалектів також ускладнюють переклад корейських ідіом та корейської мови в цілому. Наразі відомо про шість найпоширеніших діалектів: Пхьонанський, Хамгьонський, Кьонгський, Чолласький, Кьонсанський та Чеджуський діалекти. Кожен з цих діалектів має свої лексичні та граматичні особливості, тому зазвичай для перекладу використовують Кьонгський, який поділяється на Сеульський, Йондонський та Чхунчхонський говір (Song, 2005, с. 14). Варто зазначити, що існують також фонетичні розбіжності, що ускладнює синхронний переклад чи розуміння мови у цілому. Головною відмінністю є те, що північнокорейські діалекти за наявності [д] чи [р] у словах, які в південнокорейських діалектах мають [дж] чи [л] (Brown & Yeon, 2015, с. 23). Тому, якщо перекладач знайомий із фонетичними особливостями кожного діалекту, це

може полегшити процес перекладу. Як приклади розглянемо ідіоми *산 넘어 산이다* – *нескінченні перешкоди* та *백지장도 맞들면 낫다* – *дві голови краще ніж одна*. Перша ідіома буде вимовлятися як «Baekjijangdo matdeulmyeon natda», проте у Чолланському діалекті: *백지장도 맞들면 낫당* (Baekjijangdo matdeulmyeon natdang), у Кьонсанському – це *평지장도 맞들면 낫다* (Pungjijangdo matdeulmyeon natda). Наступна ідіома вимовляється «San neomeo san», але у Чолланському: *산 넘어 살당* (San neomeo saldang), у Кьонсанському: *산 넘어 살라* (San neomeo salla). В наведених прикладах показано лексичну та фонетичну різницю між ідіомами, які мають однакове значення.

Ще одна особливість, на яку варто звернути увагу – це різноманітні лексичні групи у корейській мові: архаїзми, жаргони, розмовна лексика та евфемізми. Жаргони, в більшості, використовуються молоддю, і характеризуються неточністю у граматиці та фонетиці, що може зробити їх переклад складним для іноземців. Евфемізми використовуються для заміни лексики, яка не підходить за стилем або граматиною даного контексту, оскільки їх вживання часто є інтуїтивним і не має чітких правил. Для вдалого перекладу такої лексики потрібно мати досконале знання мови та розуміння її значень, а також знати, в яких ситуаціях вони доречні.

Яскравим прикладом використання архаїзмів може бути ідіома *실학지심* – *сильне бажання навчатися*, де слово *실학* є архаїчним терміном, та означає «практичне навчання». Щодо жаргонів чи сленгу, прикладами є *사차원* – *неординарний, ексцентричний*, *땡땡이 치다* – *прогулювати заняття чи роботу*, та *꿀 때리다* – *нонсенс, абсурд*. Це в більшості однослівні ідіоми, які не можуть використовуватися у діловому стилі. Серед них є ідіома *땡땡이 치다*, яка також має звуконаслідувальну лексику, що ускладнює її переклад. Приміром ономотопеї в

ідіомах є також *꽁꽁대다*, що позначає крякання качки та означає «занадто шумний» та *깜깜하다* – *щось надто темне/те чого майже не видно*, яке пішло від слова *까맣다* – *темний*.

Корейські ідіоми є складними для перекладу через їх фізіологічний характер, тобто через те, що вони не можуть бути перекладені буквально. Також деякі ідіоми мають метафоричний зміст, архаїзми чи звуконаслідувальні слова, яким зазвичай не приділяють багато уваги. Перекладач повинен бути відповідальним і мати широкі знання не лише в рідній та іноземній мові, але й у сфері культури, традицій та історії країн, мовами яких він перекладає. Для успішного перекладу корейських ідіом необхідно мати розуміння особливостей корейської мови та постійно вдосконалювати свої знання та вивчати нові тенденції у корейській мові та культурі, тому що культурні відмінності, які можуть вплинути на точність перекладу.

2.3 Аналоги корейських ідіом в українській та англійській мовах

Важливо брати до уваги те, що ідіоми це вирази із, часто, зміненою лексикою та граматиною, тобто, компоненти ідіоми відмінні від їх літературного значення. Таким чином, щоб найкраще передати суть певного виразу, перекладач повинен мати творчий підхід, для того, щоб знайти адекватну заміну, що повною мірою зможе передати суть ідіоми мовою перекладу. Це охоплює пошук у словниках аналогічних ідіом або ж використання виразів, які відображають аналогічну ідею (Ужченко & Ужченко, 1998), (Dk Publishing, 2019). Як правило, корейські ідіоми є більш формальними, в той час, як українські та англійські, в більшості, є розмовними. Також корейські ідіоми є більш філософськими, українські та англійські – більш сентиментальні або гумористичні. При перекладі корейських ідіом на українську чи англійську мову, необхідно мати глибокі знання цих культур та розуміти сфери вживання даних ідіом.

- 1) *구름 위를 걷다* (дослівно: ходити по хмарах) використовується для опису мрійливих людей, які не можуть сконцентруватися на реальності та будують нереальні плани. Українські ідіоми «рожеві мрії, будувати повітряні замки» мають схоже значення для опису мрійників. Також, в залежності від ситуації, коли мовець наголошує на абсурдності бажань чи їх неможливого здійснення, може бути використана ідіома «журавель у небі». Дана ідіома використовується для іронічного висміювання безглузвих бажань, тож може бути аналогом вищезазначеної корейської ідіоми. *Head in the clouds, chasing rainbows, building castles in the air* мають аналогічне значення. Виходячи з цього, можна помітити, що більшість вище зазначених виразів включають лексику, пов'язану з небом: хмари, повітря, журавель, райдуга. Таким чином вони описують щось легке, недосяжне, чи те, що може розсіятися у будь-який момент.
- 2) *눈치 없는 고양이* – *кіт без нунчі*, тобто людина, яка не розуміє натяків та настроїв оточення. Слушним приміром є *그 남자는 눈치 없는 고양이처럼 질문을 하면서 다른 사람들을 짜증나게 합니다* – *той чоловік ніби кіт без нунчі ставить запитання, тим самим дратуючи людей*. Аналогом може слугувати «не знати що вітром віє» та «не бачити далі свого носа», що використовуються для опису людей, які не помічають очевидного. Англійською, таку людину можна назвати *tone-deaf person*. Варто зауважити, що ці вирази використовуються з метою глузування та дорікання.
- 3) *밑 빠진 독에 물 붓기* – *марно витратити купу зусиль*. Дана ідіома буквально означає «лити воду у розбиту банку» та використовується для опису ситуацій, коли було безрезультатно витрачено багато грошей та зусиль. Порожня банка не може вмщати у себе воду, тому українською «витратити порох» та «носити воду друшляком» мають те саме значення. Особливо доречним є використання саме «носити воду друшляком», оскільки дана ідіома теж містить слово *물* – *вода*. Проте, при іншому контексті, тобто при доріканні, можна навести аналог «хоч

гопки скачи», тобто «нічого вже не поробиш». В англійській мові більш точним перекладом є *to go down the drain*, що теж включає у себе слово «друшляк».

- 4) *배꼽이 빠지다* – дуже сильно сміятися, що буквально перекладається як «пуп випадає», коли людина надто сильно та неконтрольовано сміється. В українській та англійській мові для опису таких ситуацій використовуються: «аж за боки хапатися», «порвати кишки», «to laugh your head off», «belly laugh» та «to split your sides». Можна помітити, що у більшості виразах використовуються слова, пов'язані із *배* – животом, що підкреслює легкість перекладу цієї корейської ідіоми.
- 5) *번데기 앞에서 주름 잡다* дослівно перекладається як «хизуватись зморшками перед шовкопрядом». Із контексту зрозуміло, що йде мова про занадто самовпевнених людей, тому українською ми можемо навести аналоги «учити вченого», «вчити рибу плавати» та англійською *to teach a fish how to swim* та *to teach a bird how to fly*. Англійський та українські варіанти мають однаковий переклад цієї ідіоми: «вчити рибу плавати», що метафорично означає спробу навчити когось робити щось, що він вже знає або що є для нього природним. Отже, використання цих ідіом вказує на безглузду та марну спробу навчити когось тому, чого неможливо навчити або що є загальновідомим фактом.
- 6) *잔뼈가 굵다* – працюючий та досвідчений. Дослівно перекладається як «малі кістки – товсті» та означає те, що людина є майстром у певній справі, тобто *잔뼈가 굵은 사람* – людина, з великим досвідом у чомусь. Для опису таких людей можна використати *an old hand* та «тертий калач», які так само застосовуються для вираження похвали та почесі певній особі. У даних ідіомах присутні слова, що характеризують стійкість, твердість та досвідченість.
- 7) *한 마디로 두 일을 처리하다* – виконати дві справи одночасно. Буквально перекладається як «одним словом вирішити дві справи». Ідіома *kill two birds with one stone* означає виконати дві різні справи одночасно, ефективно розв'язавши дві

проблеми або досягнувши двох цілей одним разом, тому вона має таке саме значення. У даних ідіомах *한 마디로* та *with one stone* перекладаються як «одночасно/ефективно». В українській мові «одним пострілом двох зайців» та «два в одному» мають аналогічне значення та підкреслюють ефективність і швидкість виконання чогось. В англійському та українському варіанті «вбити»/*to kill* двох одним ударом/пострілом.

- 8) *입이 넓다* – *надто амбіційні люди*. Дослівно це «рот широкий», тож можна інтерпретувати ідіому як: намагатися зробити більше ніж це можливо або ж кусати більше ніж це можливо. Дана ідіома використовується у негативному значенні, тому «у три горла», або ж *stretch oneself too thin, in over one's head*, можна використати як аналоги даної ідіоми, підкреслюючи абсурдність певного наміру та неможливість його виконати. Проте, вираз «стрибати вище голови» найкраще підходить для перекладу цієї ідіоми.
- 9) *눈에 넣어도 아프지 않다* – *закохатися*. Оскільки буквально це перекладається як «навіть якщо покласти це в око – не боляче», або ж «якщо ти раниш – боляче не буде», тобто заради коханої людини хтось може витримати будь-який біль. Таким чином «запасти в серце», «віддати серце» та ідіома *apple of my eye* мають таке саме значення. Варто звернути увагу на те, що усі запропоновані ідіоми пов'язані з болем та частинами тіла.
- 10) *하늘과 땅 차이* – *небо і земля*. Дослівно перекладається «різниця між небом і землею», де іменник *차이* – *різниця*, допомагає у перекладі цієї ідіоми. Зважаючи на те, що дана ідіома використовується для опису значних різниць між речами чи людьми, можна навести такі аналоги: «вогонь і вода», «день і ніч» українською та англійською *poles apart, worlds apart*, що також використовуються для опису протилежних, несумісних речей. Варто зауважити, що «як небо і земля» теж є ідіоматичним виразом, тому *하늘과 땅 차이* може так само перекладатися українською.

- 11) *상처를 주다* – завдати комусь болю. Зазвичай дієслово *내다* – робити, поєднується з іменником *상처* – рана, та перекладається як «фізично когось ранити, залишити поріз чи рану», проте у поєднанні з дієсловом *주다* – давати, вираз набуває значення «залишити поріз словами чи поведінкою». Для прикладу: *비판적인 발언은 그의 친구에게 상처를 주었어요* – його різкі зауваження образили його подругу та *그는 우연히 주차장에서 동료를 차로 쳐서 다리에 상처를 냈어요* – він випадково зачепив колегу машиною на стоянці та ранив її ногу. Тож, судячи з цього, *to pour salt on a wound* англійською, та «сипати сіль на рану», «долити масла у вогонь» мають схоже значення. Перші два аналоги описують душевний біль, який спричинила певна особа іншій, та перекладаються однаково «сипати сіль на рану», також аналогом може слугувати «різати без ножа», тобто словами. Однак «долити масла у вогонь» має дещо інший відтінок, та може використовуватися у ситуації, де людина погіршує обставини, частіше за все кажучи різкі слова.
- 12) *뒤통수치다* – зрадити когось, говорити позаочі. Наведена ідіома має негативну конотацію і описує людину, яка зрадила свого ближнього, коли той не очікував та буквально перекладається «вдарити когось по потилиці», де *뒤통수* – потилиця, *치다* – вдаряти. Щоб описати ідіомою людину, яка підставляє своїх друзів чи колег, можна використати *backstabber* – той, кому не можна довіряти, або ж українською «той, хто увіткне ніж у спину», тобто «зрадник», «підла людина». Проте у корейській мові акцент робиться саме на неочікуваній зраді, чи недостойній поведінці, в той час ідіоми англійської та української мови мають інший відтінок. Ці ідіоми описують того, хто є потенційним зрадником, людину, яка поводить чи з вигляду має помітні наміри увіткнути ніж у спину.

- 13) *기분이 가라앉다* – бути сумним, депресивним. Зазвичай ця ідіома використовується для зміни стану, тобто коли у людини погіршився настрій внаслідок певної дії. Наприклад: *시험 결과가 나쁘게 나와서 기분이 가라앉았어요* – на іспиті я отримав поганий результат, тому я пригнічений. Аналогами можуть слугувати ідіоми *down in the dumps, to feel blue*, в англійській мові. Та в українській найбільш схожою за значенням є ідіома «опущений у воду». Крім того, у складі корейського виразу іменник *기분* – настрій, та дієслово *가라앉다* – потонути, осідати, можуть буквально перекладатися *sunken feeling*, що також є англійською ідіомою.
- 14) *일이 꼬이다* – йти не за планом, та буквально перекладається як «справа перекрутилася». В більшості вживається коли плани, проекти та справи різко змінюються та стають непередбачуваними, що призводить до неприємних ситуацій. Аналогічні ситуації можна описати ідіомою «йти шкереберть» в українській мові, та *to go off the rails* англійською. Однак український аналог цієї ідіоми є розмовним варіантом, який не буде доречно використовувати в діловому спілкуванні чи листуванні, тож у такому випадку найкращим перекладом буде «виникли непередбачувані проблеми».
- 15) *뼈 빠지게 일하다* – дуже важко працювати. Дослівний переклад цієї ідіоми буде «працювати доки кістки не випадуть». Навіть із такого перекладу можна зрозуміти сенс цієї ідіоми, що відображає її значення, оскільки мається на увазі важку працю, втому та розчарування під час виконання певної роботи. Тож англійською більш точною інтерпретацією буде *to work oneself to the bone, to work one's tail off*. Також ми могли б перекласти наведену ідіому як «рвати жили», «гріти лоба», «обливатися потом», «набивати мозолі», «ламати спину», «не покладати рук». Акцент саме на стражданні можна побачити у прикладі *뼈*

빠지게 일해도 돈을 모으지 못합니다 – я працюю не покладаючи рук, проте не можу накопичити грошей.

Отже, ідіоми мають властивість змінювати своє значення в залежності від контексту та культурних особливостей, тож розуміння різних відтінків ідіом грає ключову роль у їх перекладі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Оскільки корейська культура стрімко поширюється світом, та кількість охочих вивчати мову збільшується, тому виникає необхідність більш детального вивчення та опрацювання корейських ідіоматичних виразів, що якнайкраще передають атмосферу корейської культури. У цьому розділі ми класифікували походження корейських ідіом та навели приклади щодо їх лексичних чи граматичних особливостей. Крім того, ми визначили головні труднощі у перекладі корейської на українську, з чого можна зробити висновок про культурні відмінності, які можуть вплинути на точність перекладу та розуміння значень лексичних одиниць. Через факт, що багато корейських ідіом не мають прямого еквівалента у інших мовах, їх переклад іноді більш схожий на перефразування, аніж на адекватний переклад. З цієї причини, ми взяли п'ятнадцять корейських ідіом, яким знайшли аналоги в англійській та українській мовах, використовуючи словники та метод порівняльного, контекстуального, компонентного аналізу. Провівши аналогію між цими мовами, ми визначили їх спільні та відмінні риси у вибраних ідіомах, таким чином переклавши їх без втрати оригінального відтінку значення, використавши тлумачні, етимологічні та фразеологічні словники. В результаті дослідження ми переконалися, що механізм утворення ідіоми у корейській мові та його стиль, значно відрізняється від ідіоматичних виразів української та англійської мов.

РОЗДІЛ 3.

ЧАСТОТНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІДІОМ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

3.1 Використання корейцями ідіоматичних виразів у повсякденному житті

У повсякденному житті корейців частотність використання ідіом залежить від різних факторів, таких як: освіта, вік, соціальний статус, місце проживання, професія та інші. Окремі ідіоми можуть бути популярними серед старшого покоління, в той час, як інші поширені серед молоді. До того ж, різні регіони Південної Кореї можуть мати свої варіації ідіом, які використовуються частіше ніж інші. Очевидно, що ідіоми вживаються людьми з високим рівнем ерудованості, які можуть повною мірою використовувати та розуміти значення ідіом зі складними конструкціями чи специфічною лексикою. До такого типу людей зазвичай відносять інтелектуальну еліту, письменників, викладачів, журналістів, ділових людей та інших професіоналів своєї справи. Однак це не значить, що ідіоми не вживаються у повсякденному житті корейців різних соціальних груп.

Деякі ідіоми мають гумористичні відтінки, а інші – виражають повагу чи традиції. Для прикладу *국수를 먹다* – *справляти весілля*, зустрічається в Кореї так само часто як *결혼식을 올리다* – *проводити весільну церемонію*. Традиційно на весілля було заведено подавати локшину гостям, тому що довга локшина символізувала довге та щасливе подружнє життя (Ruun, 2018, с. 8).

У бізнесі для підкреслення важливості якісного обслуговування та поваги клієнту, корейці часто використовують *고객은 왕이다* – *клієнт – король*. Також часто можна почути ідіоми *소문난 잔치에 먹을 것 없다* – *очікування не відповідають дійсності* (дослівно: на знаменитому банкеті нічого їсти), *물에 빠지다* – *потрапити у складну ситуацію* (впасти у воду), *먹고 살기 바쁘다* – *бути дуже зайнятим*

(працювати заробляючи на життя), *손이 떨어지다* – закінчити з роботою (втрачати руки) чи *손이 뜨다* – повільно працювати (піднімати руки).

Варто також згадати, що ідіоми часто використовуються у різних медіа, які виходять на міжнародний ринок, цим самим поширюючи культуру усім світом. Тобто їх можна часто зустріти у книгах, фільмах, різноманітних блогах чи статтях. Використання ідіом у медіа є надзвичайно важливим фактором розповсюдження корейської культури, оскільки корейські фільми та серіали зазвичай містять велику кількість виразів, що підкреслюють унікальність корейського менталітету. Більш того, ідіоми можна часто почути у музиці, де корейські виконавці включають їх у тексти своїх пісень, щоб передати складні почуття та ідеї, що привертає увагу слухачів та підвищує зацікавленість у корейській мові.

Яскравим прикладом може служити корейський серіал *사랑의 불시착* (Незаплановане кохання), де можна почути багато ідіоматичних виразів. *원래 말귀가 어둡고 이해력이 남달리 떨어지고 그래?* – до тебе завжди все так туго доходить? – у другому епізоді головна героїня відповідає військовому, де *말귀가 어둡다* відповідає українському аналогу «туго доходити до когось», тобто коли людині важко зрозуміти чийсь слова з першого разу (*사랑의 불시착 2 화 대본/팬픽/명대사*, 2020). Обидва вирази, зазвичай, не говорять прямо співрозмовнику, оскільки це вважається приниженням.

З огляду на це, можна сказати, що використання ідіом у корейській кіноіндустрії є досить поширеним явищем. Діалоги персонажів стають більш насиченими, а характери та історії героїв більш індивідуальними.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Підсумовуючи, можна дійти висновку, що корейці активно використовують ідіоми у повсякденному житті. За результатами проведеного аналізу було встановлено, що усі фразеологічні зрощення є частиною культурної спадщини, та використовуються у різних контекстах. У медіа та музиці, ідіоми виступають засобом вираження ефекту емоційного зв'язку з цільовою аудиторією. З цієї причини у корейському кіно та музиці, які зарекомендували себе на міжнародній арені, можна знайти безліч прикладів використання ідіом, що у свою чергу служать способом передачі емоцій, характеру чи інших нюансів.

Корейські ідіоматичні вирази поширені й у сфері бізнесу, тому їх можна почути на різних міжнародних зустрічах чи форумах, що демонструє можливість використання фразеологічних зрощень для співпраці між різними країнами, та передачі їм своїх поглядів. Це в котрий раз підтверджує важливість корейської мови та культури для самих корейців, які на світовому контексті виражають повагу до своїх традицій та патріотизм.

Відповідно, корейські ідіоми поширені не лише серед корейців, але й серед інших народів, що сприяє розвитку культурного туризму та інтересу до Республіки Корея в цілому.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У теоретичній частині ми розглянули поняття ідіоматичних виразів та їх особливості. Ми визначили, що ідіоми – це вирази, які використовуються для передачі нерозривного зв'язку між лексичними одиницями, які в поєднанні між собою виражають конкретне значення. Варто зазначити, що ідіоми можуть бути як однослівними, так і мати більше двох слів. Відповідно, ідіоми можна класифікувати за ступенем полісемії, лексичної та граматичної ускладненості та фіксованості, що є ключовими у характеристиці ідіом. Проте, можна відносити одну і ту ж ідіому до різних типів, тобто короткі чи поширені, а також виділяти їх за походженням. Розуміння класифікації ідіоматичних виразів є важливим для вивчення певної мови, оскільки це значно полегшує процес їх перекладу.

У першому розділі ми також визначили лексико-граматичні особливості корейських ідіоматичних виразів, які полягають у тому, що вони мають фіксовану структуру, яку неможливо порушити. Корейські ідіоми, як правило, складаються з граматично пов'язаних між собою, одного або кількох слів, які не можуть бути замінені іншими, без порушення значення всього виразу. До того ж інколи, до ідіом можуть додаватися форми закінчень, які ускладнюють переклад. Складність для перекладу корейських ідіом полягає також у своєрідності культурного контексту, який, міститься у лексиці, так який важко передати перекладом, оскільки, ідіоматичні вирази містять у собі слова, які мають специфічний контекст та конотації.

У другому розділі роботи ми провели детальний аналіз особливостей корейських ідіом, їх перекладу та виділили п'ятнадцять ідіом, яким підібрали аналоги в українській та англійській мовах. Провівши дослідження, ми можемо зробити висновок, що більшість корейських ідіоматичних виразів походять із давніх легенд, міфів та історичних подій. Також, значна частина корейських ідіом з'явилася внаслідок взаємодії з китайською культурою. Таким чином, походження свідчить про значний вплив китайської мови на корейський народ. Незважаючи на минуле, корейці всіляко намагаються зберегти свої звичаї та традиції, які сім'ями передаються із покоління в покоління.

Сьогодні проблема полягає у тому, що у вебсайтах та навчальних посібниках інформація про корейські ідіоматичні вирази майже відсутня, або наявні лише їх переклади. Дане питання актуальне в першу чергу для української мови, оскільки досліджень на цю тему бракує, тож аналоги корейських ідіом в українській мові знайти досить важко. Однак систематизація аналогів корейських ідіом в українській та англійській мовах – це те, чого потребує людина, яка вивчає корейську мову.

Що стосується перекладу на українську та англійську мови, розбіжності між граматиною та лексикою цих мов становить складність для якісної інтерпретації корейської на інші мови. Судячи з прикладів, наведених для аналізу, можна зробити висновок, що найбільш складним завданням є саме пошук схожих за значенням слів, які могли б повною мірою передати значення тієї чи іншої ідіоми. З цієї причини, необхідно мати глибокі знання культури країни та брати до уваги контекст у цілому, щоб краще зрозуміти спосіб та розширити діапазон варіантів перекладу. Для аналізу ідіом було використано кілька методів дослідження, зокрема, контекстуальний та компонентний аналіз, порівняльний та описовий, що допомогли у визначенні спільних та відмінних рис ідіом у трьох мовах. Для пошуку і характеристики ідіом ми використали порівняльний метод. Для аналізу окремих слів ідіом був використаний компонентний метод. В свою чергу контекстуальний та описовий методи допомогли у визначенні та опису використання взятих ідіом у соціокультурному контексті. Методи суцільної вибірки та класифікації були використані для вибору та класифікації виразів. З огляду на це, ми виявили, що деякі корейські ідіоми мають подібне значення в англійській та українській мовах. До того ж, окремі корейські вирази містять слова, які мають свої відповідники у двох мовах, на які ми їх перекладали, що полегшує процес перекладу. Виходячи з цього, ми зробили висновок, що кожен фразеологічний фонд мови є унікальним, проте кожен піддався значному впливу історичних реалій.

Ми провели дослідження частотності використання ідіом у корейській мові у третьому розділі. Таким чином ми дійшли висновку, що ідіоматичні вирази є надзвичайно важливою складовою мови, яка часто використовується у повсякденному житті. Їх можна почути у різних контекстах між різними віковими

групами людей. Проте в порівнянні з молодшим поколінням, старше частіше вживає ідіоми у повсякденному спілкуванні, оскільки їх використання є повною мірою залежить від рівня ерудованості людини. Слід зазначити, що корейці вважають їх важливим елементом мовлення, який слугує засобом більш точної емоційної експресії та думок. Також важливим є використання ідіом у мас-медіа, літературі та політиці, оскільки вони підсилюють висловлювання, та їх вживання може мати значний ефект на аудиторію, якій це адресується. В цілому ідіоматичні вирази сприяють розповсюдженню корейської хвилі сучасним світом. Використання у фільмах чи піснях робить їх більш популярними серед молодших поколінь та іноземних глядачів, що притягує увагу людей, які зацікавлені в культурі Азії. Вони відображають національний характер, менталітет, звичаї та історію, що допомагає краще зрозуміти особливості Південної Кореї.

Ми дійшли до висновку, що ідіоматичні вирази дуже активно використовуються корейцями у повсякденному житті, та людині, яка зацікавлена в опануванні корейською мовою, бракує матеріалів для детального вивчення ідіом. Незважаючи на обмеженість ресурсів, ми, користуючись фразеологічними словниками української мови, та словниками ідіом корейської та англійської мови, дослідили п'ятнадцять ідіом та знайшли їх аналоги, які стануть у пригоді учням, які вивчають корейську мову. Результати підтверджують, що для якісного перекладу, потрібно знати, перш за все, культуру Кореї та країни, мовою якої перекладається вираз. А також необхідною складовою є контекстуальний аналіз, що забезпечує адекватність перекладу, з причини, що ситуація, у якій застосовується ідіома, механізм її утворення, та складові корейської, так чи інакше відрізняється від ідіоматичних виразів української та англійської мови.

АНОТАЦІЯ

This research contributes to the solution of the complexities and challenges of translating Korean idioms into English and Ukrainian. Idioms are an essential aspect of the language and play a vital role in culture spreading. The idiomatic expressions have figurative meaning, that is different from their literal interpretation. They can be found in almost all languages and are an integral part, that adds colour and depth in daily communication. Nonetheless, translating idioms can be challenging due to their uncommon structure and cultural peculiarities.

The primary aim of this study is to examine the issues that emerge with attempting to translate Korean idioms into the Ukrainian and English languages, as well as to highlight the linguistic differences, structures and nuances. The study also analyses various theoretical aspects including classification, origin, lexical and grammatical features of Korean idiomatic expressions.

We present the results of research, where we focused on the translation of fifteen Korean idioms into Ukrainian and English. Our aim was to provide accurate translations of the selected idioms that are commonly used in everyday conversations. Therefore, the analysis revealed, that most of Korean idioms have deep meaning and historical roots, while Ukrainian and English are more humorous and sentimental. Consequently, their literal translation, in most of the cases, include nonsensical phrases, that differ from the intended meaning. Thus, we intended to provide contextually adequate translations, using context, descriptive, comparative, classification and random sampling methods.

The recourses that provide the list of Korean idioms with their analogues in Ukrainian and English are limited thereupon the results of this study can serve as a beneficial resource for language learners, translators and people interested in Korean culture and language. In conclusion, the findings of this research have practical applications for learners to improve understanding of Korean, translators to accurately convert idioms, researchers and professors to supplement and publish guides or teaching aids.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бодик, О. П. & Рудаков, Т. М. (2011). Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури (ЦУЛ).

Жила, В. (2011). Фразеологічні одиниці та прислів'я як об'єкт лінгвістичних досліджень у корейській мові. Вісник Львівського університету. Серія філологічна, (54), 217–224.

Кочерган, М. П. (2000). Вступ до мовознавства. Київ: Академія.

Кочерган, М. П. (2010). Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вузів. Київ: Академія.

Ужченко, В. Д., & Ужченко, Д. В. (1998). Фразеологічний словник української мови. Київ: Освіта.

Chung, Chan & Jong-Bok Kim. (2007). Processing idiomatic expressions in Korean. *Korean Journal of Cognitive Science*, 18(4), 417–444.
<https://doi.org/10.19066/cogsci.2007.18.4.005>

Dk Publishing. (2019). *English for Everyone: English Idioms*. Dorling Kindersley Publishing, Incorporated.

Hawley, S. (2014). *The Imjin War: Japan's Sixteenth-century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China* (2-ге вид.). Conquistador Press.

Lee, J.-E., (2017). On Ditransitive Idioms: With Respect to Korean, Hebrew, and English. *Language Research*, 53.1, 59-101.

Lee, K.-M., & Ramsey, S. R. (2011). *History of the Korean language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Namuwiki. (2023, February 6). **핑 대신 닭**. Retrieved on March 27, 2023 from:
<https://namu.wiki/w/핑%20대신%20닭>

Namuwiki. (2023, April 9). **바가지(경제 용어)**. Retrieved on March 27, 2023 from:
[https://namu.wiki/w/바가지\(경제%20용어\)?from=바가지%20쓰다](https://namu.wiki/w/바가지(경제%20용어)?from=바가지%20쓰다)

Namuwiki. (2023, April 14). 삼국사기. Retrieved on March 27, 2023 from:

<https://namu.wiki/w/삼국사기>

Namuwiki. (2023, April 13). 삼천포시. Retrieved on March 27, 2023 from:

<https://namu.wiki/w/삼천포시?from=삼천포>

Namuwiki. (2023, March 18). 우물 안 개구리. Retrieved on March 27, 2023 from:

<https://namu.wiki/w/우물%20안%20개구리>

Namuwiki. (2022, April 20). 하백. Retrieved on March 27, 2023 from:

<https://namu.wiki/w/하백>

Pyun, D. O. (2018). 500 common Korean idioms. New York: Taylor & Francis Group.

Song, J. J. (2006). Korean Language: Structure, Use and Context. New York: Taylor & Francis Group.

Yeon, J., & Brown, L. (2015). Handbook of Korean linguistics. Chichester: Wiley & Sons, Incorporated, John.

민트쇼콜라. (2020, February 19). 사랑의 불시착 2 화 대본/팬픽/명대사. Naver blog. Retrieved on April 7, 2023 from: <https://blog.naver.com/sullbee/221814657103>